

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.052/2026/8.

A tanács tagjai:

Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Dr. Dzsula Marianna bíró
Dr. Pataki Árpád bíró
Véghe dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

felperes (cím)

A felperes képviselője:

Dr. Rózsa Péter ügyvéd (cím1)

Az alperes:

Fővárosi Törvényszék (cím2)

Az alperes képviselője:

Dr. Varga István ügyvéd (cím3)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.315/2025/13.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 8.P.20.319/2023/54.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 222.250 (kettőszázhuszonkettőezer-kettőszázötven) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás

[1] A felperes személyesen eljárva 2013. július 10-én kártérítés megfizetése iránt nyújtott be keresetet a Fővárosi Ítéltáblára, amely azt 2013. július 11-én továbbította az alperesi bíróságra, ahol 10.P.23.624/2013. ügyszámon került iktatásra. Az eljárásban az alperes több alkalommal is hiánypótlásra szólította fel a felperest, különös tekintettel arra, hogy az eljárásban a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: régi Pp.) 73/A. § (1) bekezdése alapján a jogi képviselőt kötelező. A vármegye nevel Megyei Kormányhivatal 2013. szeptember 23-án kelt határozatával engedélyezte a felperes pártfogó ügyvédi képviselőt a Fővárosi Törvényszék előtt.

[2] Az alperes 2014. április 2-án kelt 10.P.23.624/2013/13. számú végzésével a felperes keresetlevelét idézés kibocsátása nélkül elutasította. A végzés indokolása szerint a felperes nem tett eleget maradéktalanul a hiánypótlási felhívásban foglaltaknak, nem jelölte meg az érvényesíteni kívánt jogot az alapjául szolgáló tények előadásával, illetve nem csatolta bizonyítékait sem és határozott kereseti kérelmet sem terjesztett elő a nem vagyoni kár tekintetében.

[3] A felperes fellebbezése folytán eljáró Győri Ítéltábla a 2014. december 10-én kelt Pkf.I.26.009/2014/2. számú végzésével az alperes végzését megváltoztatta és a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítását mellőzte arra hivatkozással, hogy a felperes hiánypótlását követően a keresetlevél megfelelt a jogszabályi követelményeknek. A másodfokú bíróság végzésének 2015. január 5-ei megérkezését követően az alperes 2015. február 5-én intézkedett az ügy új számra iktatásáról, amely 10.P.20.578/2015. szám alatt folytatódott.

[4] A Miskolci Járásbíróság a 12.P.20.242/2014/45. számú, a Miskolci Törvényszék 1.Pf.20.078/2015/32. számú, 2015. június 30-án jogerőre emelkedett ítéletével a felperest cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezte, a peres eljárások, az ügyészégi és a közigazgatási hatósági eljárások indítása és vitele ügycsoport vonatkozásában.

[5] Erre tekintettel az alperes a régi Pp. 111. § (2) bekezdése alapján a 2015. október 28-án megtartott tárgyaláson a 10.P.20.578/2015/31. számú végzésében megállapította, hogy a felperes részére kirendelt törvényes képviselő személyének bejelentéséig az eljárás félbeszakad.

[6] A gyámhatóság intézkedését követően az alperes a 10.P.20.578/2015/39. számú 2016. március 2-án kelt végzésében a 31. számú végzését saját hatáskörben megváltoztatta és az eljárás folytatását rendelte el, amely 10.P.21.070/2016. szám alatt folytatódott.

[7] A felperes 2016. június 30-án bejelentette az alperesnek, hogy a Kúria a Pfv.II.21.762/2015/14. számú, 2016. május 10-én kelt ítéletében a Miskolci Törvényszék 1.Pf.20.078/2015/32. számú jogerős ítéletét az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az ügyész keresetét elutasította.

[8] Az alperes 2016. július 14-én a gyámhatósághoz intézett felhívást és a gyámhatóság válaszát követően 2016. október 26-ára tárgyalást tűzött ki az ügyben, amelyre a felperest és a felperesi pártfogó ügyvédet is idézte.

[9] Az alperes a 2017. április 28-án kelt 10.P.21.070/2016/29. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. A felperes fellebbezése alapján eljáró Győri Ítéltábla a 2018. február 15-én kelt Pf.III.20.319/2017/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem alapján eljáró Kúria a 2020. február 12-én kelt Pfv.III.21.333/2018/8. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[10] A felperes a pontosított keresetében a per tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belül történő befejezéséhez való joga megsértése miatt 500 000 forint sérelemdíj és ezen összeg 2018. február 15-től a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresete jogalapjaként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 2. § (3) bekezdésére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 339. § (1) bekezdésére, 349. § (1) és (3) bekezdésére, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:519. §-ára, 6:548. §-ára és 6:549. §-ára hivatkozott. Kérte továbbá annak megállapítását, hogy az alperes megsértette az emberi méltósághoz és az önrendelkezéshez való jogát azzal, hogy az alperes előtt folyamatban volt 10.P.20.578/2015. és 10.P.21.070/2016. számú eljárásban a 2013. december 9-ei pártfogó ügyvédi meghatalmazás ellenére 2015. október 28-ától a pártfogó ügyvéd eljárását nem fogadta el és az eljárás félbeszakadását állapította meg. E jogcímen kérte az alperes kötelezését 100.000 forint sérelemdíj és ennek 2018. február 15-től a kifizetésig járó késedelmi kamatának megfizetésére. Keresetét elsődlegesen a Ptk. 2:42. § (2) bekezdésére, 2:51. § (1) bekezdésének a) pontjára és 2:52. § (1) bekezdésére, másodlagosan a régi Ptk. 75. § (1) bekezdésére, 76. §-ára, 84. § (1) bekezdésének a) és e) pontjára alapította.

[11] A per tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belül történő befejezéséhez való joga megsértéseként arra hivatkozott, hogy az első -és másodfokú eljárás az alperesnek felróhatóan 4 év 7 hónapig tartott. Előadta, hogy az alperes 2015. október 28-án meghozott végzésében a régi Pp. 111. § (2) bekezdésébe ütközően döntött az eljárás félbeszakadásáról, amely miatt újabb 1 évig érdemben nem haladt az eljárás. Álláspontja szerint az eljárás félbeszakadásának nem volt helye, mert a gondnokság alá helyezése előtt megbízott pártfogó

ügyvéd révén rendelkezett képviselőre jogosult meghatalmazottal, az pedig kirívóan súlyos jogértelmezési tévedés volt, hogy az alperes a pártfogó ügyvéd eljárását nem fogadta el.

[12] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását, valamint a felperes perköltségben marasztalását kérte. Elsődlegesen a felperesi igény elévülésére hivatkozott. Azzal érvelt, hogy a felperes keresetében konkrétan megjelöli az alperesnek a felperes által állított téves jogértelmezése miatt sérelmezett szükségtelenül telt eljárási szakaszt: 2015. október 28-tól 2016. szeptember 26-áig. Ebből következően a károkozás végső napja 2016. szeptember 26-a. Amennyiben pedig a felperes a teljes elsőfokú eljárást kívánja sérelmezni, akkor a károkozás végső napja az elsőfokú ítélet meghozatalának napja, azaz 2017. április 28. A felperes a keresetét 2022. április 28-án terjesztette elő, ezért igénye a régi Ptk. 324. § (1) bekezdése alapján elévült.

[13] A per tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belül történő befejezéséhez való jog megsértésével kapcsolatban a jogalapként megjelölt régi Pp. 2. § (3) bekezdése már nem volt alkalmazható, ezért a felperes követelését a régi Pp. 2. § (3) bekezdésének a Ptk. hatályba lépése előtti szövege alapján kellett megítélni. Ennek alapján pedig sérelemdíj iránti igényt nem, legfeljebb csak méltányos elégtételt biztosító kártérítési igényt érvényesíthetett volna.

[14] Vitatta, hogy károkozó magatartást tanúsított, önmagában a pertartam nem minősül annak.

[15] Az emberi máltósághoz és az önrendelkezéshez való jog megsértésével összefüggésben előadta, hogy a keresetben sérelmezett eljárás 2013-ban indult, ezért a felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptké.) 54. §-a alapján sérelemdíjat nem igényelhet, hanem a régi Ptk. 75. §-a és 76. §-a megsértésére alapítottan a régi Ptk. 84. § (1) bekezdés a) és e) pontjai alapján a jogsértés megállapításán túl a kártérítési felelősség szabályai szerint érvényesítheti igényét.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

[16] Az elsőfokú bíróság a kijavított ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a le nem rótt 36 000 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[17] Ítéletének indokolásában elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére vonatkozó kereseti kérelme körében alkalmazható-e a régi Pp. 2. § (3) bekezdése. Rögzítette, hogy a régi Pp. 2017. december 31-én hatályát veszttette, a jogalkotó pedig a 2022. január 1-jén hatályba lépett, a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) rendelkezéseivel pótolta a régi Pp. 2. § (3) bekezdésében szabályozott igényérvényesítési lehetőséget. A régi Pp. hatályvesztése és a Pevtv. hatályba lépése közötti időben joghézag állt fenn, ami alkalmazható jogszabály hiányában a jogalkalmazás során nem tölthető ki.

[18] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a polgári per mint a magánjogi jogviták elbírálását szolgáló közjogi jogviszony kétpólusú jogviszonyként létrejön a keresetlevél benyújtásával, ami a perindítás hatályainak beállásával, azaz a kereset közlésével hárompólusú jogviszonnyá válik. A régi Pp. 2. § (3) bekezdésén alapuló igényérvényesítés azonban nem a per közjogi jogviszonyán alapul, hanem a közjogi jogviszony keretében a bíróság részéről elkövetett alapjogsértéssel létrejött magánjogi jogviszonyon. Ha a fél az

igényét a régi Pp. 2. § (1) bekezdésében foglalt alapvető jogainak sérelmére alapítja, akkor a keresetlevél benyújtásától a jogerős ítélet meghozataláig terjedő időtartamot, az eljárás egészének tartamát kell vizsgálni annak keretében, hogy az alapjogsértés megvalósult-e (BH 2013.45.). A jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belül történő befejezéséhez való jog sérelmére alapított igényérvényesítésnek nincs helye, ha az alapjogi sérelem 2018. január 1-jét követően következett be.

[19] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes igényérvényesítése alapjául szolgáló jogviszony (az alapjogsértés) létrejöttének időpontja a jogerős ítélet meghozatalának a napja. Jelen ügyben a jogerős ítélet meghozatalakor, vagyis 2018. február 15-én a régi Pp. 2. § (3) bekezdése már sem a 2014. március 15. előtti, sem utáni szövegváltozata alapján nem volt hatályban, így nem volt alkalmazható, ezért a felperes keresete nem teljesíthető.

[20] Ezt meghaladóan utalt arra is, hogy a felperes igénye elévült, mert a jogerős ítélet meghozatalára 2018. február 15-én került sor, a keresetét pedig csak 2023. „április 17-én” terjesztette elő.

[21] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes a sérelemdíj iránti igényét az alperes által elkövetett alapjogi jogsértésre alapozta, a perek tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belül történő befejezéséhez való jog megsértése azonban nem tekinthető károkozó magatartásnak, arra a bírósági jogkörben okozott kár szabályai nem alkalmazhatóak.

[22] A felperes emberi méltósághoz való jogának, valamint az önrendelkezéséhez való jogának megsértése megállapítására és erre tekintettel 100 000 forint sérelemdíj megfizetésére irányuló kereseteit szintén alaptalannak találta. Kiemelte, hogy mindezt a Ptk. 8. § (1) bekezdése alapján a Ptk. személyiségi jogok megsértésének szankcióira vonatkozó rendelkezései alapján bírálta el. A felperes ezen kereseti kérelmében foglalt igényérvényesítés ugyanis nem az alapperben, a keresetindítás időpontjában létrejött közjogi jogviszonyon alapul, hanem a közjogi jogviszony keretében a bíróság részéről állítólagosan elkövetett személyiségi jogsértésen, a felperes és az alperesi bíróság között létrejött magánjogi jogviszonyon. A felperes által állított személyiségi jogsértést az alperes a felperesi hivatkozás szerint az eljárás félbeszakadásáról való döntésétől a félbeszakadást elrendelő végzés saját hatáskörben való megváltoztatását követően kitűzött tárgyalás napjáig, azaz 2015. október 28. és 2016. október 26. között követte el, így az állított jogsértő magatartás befejezésétől a keresetlevél 2023. február 15-ei beadásáig az ötéves elévülési idő eltelt, ezért a személyiségi jog megsértésének megállapítására és sérelemdíj megfizetésére irányuló igényei bírósági eljárásban nem érvényesíthetők. A felperes követelésének elévülésére tekintettel mellőzte a személyiségi jogsértés megvalósulásának és az ezen alapuló sérelemdíj igény megítélhetőségének vizsgálatát és a kereseti kérelmeket elutasította.

[23] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest 245 000 forint + áfa másodfokú perköltség megfizetésére és megállapította, hogy a 48 000 forint fellebbezési illeték az állam terhéen marad.

[24] A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában rámutatott arra, hogy a felperes a fellebbezésében számos, állítólagosan megsértett eljárási szabályra hivatkozott, azonban egyértelműen vélt mulasztásként kizárólag a Miskolci Járásbíróság 29.P.20.672/2016. számú és a Miskolci Törvényszék 10.P.20.995/2015. számú eljárás iratainak zárt kezelésére vonatkozó indítványának és az iratok visszaküldésére vonatkozó kérelmének nem teljesítését jelölte meg. Az elsőfokú bíróság ítéletének [34]-[42] pontjaiban megindokolta, hogy a fenti iratok milyen okból képezik jelen eljárás iratait is, amely helytálló érvelésre ezért a másodfokú bíróság csupán visszautalt.

[25] Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása túlnyomó részével egyetértett, ezért indokolásában a Pp. 386. § (4) bekezdésének második mondata alapján csupán erre a körülményre utal.

[26] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a felperes kereseti kérelmeit és ezek alapján megalapozottan vizsgálta elsődlegesen a tisztességes eljáráshoz fűződő jog és a per észszerű időn belül történő befejezéséhez való jogainak sérelmét.

[27] A másodfokú bíróság ezen kereseti kérelem vonatkozásában mellőzte az elsőfokú ítélet [52] pontjában foglaltakat, mivel a felperes helyesen hivatkozott arra, hogy a keresetlevelét 2023. február 15-én nyújtotta be, így az alapul szolgáló magánjogi jogviszony a jogerős ítélet meghozatalakor, azaz 2018. február 15-én jött létre, azaz igénye nem évült el.

[28] Az elsőfokú bíróság ugyanakkor helytállóan hivatkozott arra, hogy az alapeljárás befejezésekor, 2018. február 15-én a régi Pp. 2. § (3) bekezdése nem volt hatályban, az nem volt alkalmazható, ezért a felperes keresetét el kellett utasítani. E körben visszautalt az elsőfokú bíróság ítéletének [49]-[51] pontjaira. Megjegyezte, hogy a bíróságokat a jogalkalmazás során a jogszabályok kötik, jelen perben pedig nincs jelentősége annak, hogy milyen okból volt egy átmeneti időszak a régi Pp. hatályvesztése és a Pevtv. hatálybalépése közötti időben.

[29] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes bírósági jogkörben okozott kár megtérítésére vonatkozó igénye az elsőfokú bíróság által helytállóan kifejtett, az ítélet [54] és [55] pontjában foglaltak alapján elévült. Az elévülés kezdő időpontja a felperes által állított, szükségtelenül inaktív időszakok befejeződése, nem pedig az alapeljárás befejezése volt, mert a felperes ezen kereseti kérelmét az állított alperesi károkozásra, a keresetlevél szükségtelen elutasítására és az eljárás félbeszakadásának megállapítására alapította.

[30] Az emberi méltósághoz való jog és az önrendelkezéshez való jog megsértése körében előterjesztett kereseti kérelem vonatkozásában a másodfokú bíróság visszautalt az elsőfokú bíróság ítéletének [56]-[59] pontjaira.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

[31] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 409. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján az ügy érdemére kiható jogszabálysértés és a felvetett jogkérdések különleges súlya miatt kérte a felülvizsgálat engedélyezését.

[32] Felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetnek helyt adó ítélet meghozatalát, másodlagosan az első- vagy a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat meghozatalára történő utasítását, harmadlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével az alperes másodfokú perköltsége mellőzését vagy annak mérséklését, valamint az alperes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére kötelezését kérte.

[33] Az általa megsértettként állított jogszabályhelyek több oldalon tartó felsorolását követően elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az eljárásban név1 bírónő járt el, aki korábban a Miskolci Törvényszéken folyt ügyben is részt vett, ennek ellenére a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 12. § f) pontjának megsértésével a 9.Pk.25.764/2025/2. számú végzésében az érintett bírónő kizárását megtagadta. A felperes azt is sérelmezte, hogy a másodfokú tanácsban eljáró név2 korábban a Fővárosi Törvényszéken, vagyis az alperesnél volt bíró, ezért tőle az ügy

tárgyilagos megítélése szintén nem volt elvárható. Álláspontja szerint ezen körülményeket a bíróságnak hivatalból kellett volna figyelembe venni.

[34] A felperes érvelése szerint az első- és másodfokú ítélet indokolása nem tartalmazza mindazon jogszabály helyek, így a régi Ptk. hivatkozott rendelkezéseinek ismertetését és értelmezését, valamint az ehhez kapcsolódó tényeket sem, amelyeket a mérlegelés során irányadónak tekintett, ezért az eljárás bíróságok megsértették a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségüket. A másodfokú ítélete pedig nem tartalmaz részletes indokolást az egyes kereseti kérelmek elutasítására, csupán visszautal az elsőfokú bíróság ítéletére. Kifogásolta, hogy az első- és másodfokú ítéletben az értékelés kirívóan okszerűtlen, a jogszabályoknak, az iratoknak és a bizonyítékoknak egyenként és összességükben való értékelése elmaradt. A bíróságok nem vették figyelembe az összefüggéseket, ezért a Pp. 279. § (1) bekezdésébe ütközően jártak el.

[35] Az első- és másodfokú bíróság nem tájékoztatta arról, hogy a hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket - így különösen a régi Pp. 2. § (1) és (3) bekezdését, a Ptk. 6:519. §-át, 6:548. § (1) bekezdését, 6:549. § (1) bekezdését, valamint a régi Ptk. 339. § (1) bekezdését és 349. § (1) és (3) bekezdésének rendelkezéseit – eltérően értelmezi, így a Pp. 237. § (3) és (4) bekezdéseibe ütközően nem adtak lehetőséget számára az erre vonatkozó nyilatkozattételre.

[36] Álláspontja szerint kirívóan okszerűtlen értékelés, hogy az első- és másodfokú bíróság a per észszerű határidőn belül történő befejezéséhez való igénye elévülését állapította meg, ami sérti a Pp. 279. § (1) bekezdését, 346. § (4) és (5) bekezdését, a Ptk. 6:22. § (2) bekezdését, 6:25. § (1) bekezdés c) pontját, (2) bekezdését, 6:24. § (1) bekezdését, valamint a régi Pp. 2. § (1) és (3) bekezdését. E jogainak megsértése folyamatos, amit az eljárás jogerős befejezéséig, azaz a másodfokú ítélet 2018. február 15-i meghozataláig fennállt.

[37] A felperes vitatta, hogy a P.23.624/2013., P.20.578/2015. és a P.21.070/2016. számú eljárásban a per tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belüli befejezéshez való jog megsértése miatti igényre vonatkozóan a régi Pp. 2. § (3) bekezdése ne lenne alkalmazható. Álláspontja szerint a bíróságokat a jogszabály köti, a 2010. évi CXIII. törvény 15. § (1) és (2) bekezdése pedig a hatályban lévő jogszabályok alkalmazási kötelezettségét írja elő. A per alapját képező eljárási cselekmények idején a régi Pp. 2. § (3) bekezdése hatályban volt, ezért azt a bíróságoknak alkalmazni kellett volna. Jogainak megsértése bírósági jogkörben okozott károkozásnak minősül, az evvel ellentétes ítéleti következtetések pedig sértik a Pp. 279. § (1) bekezdését, 346. § (4) és (5) bekezdéseit, a régi Ptk. 339. § (1) bekezdését, 349. § (1) és (3) bekezdéseit, a Ptk. 6:519.§ -át, 6:548. § (1) bekezdését és a 6:549. § (1) bekezdését.

[38] Érvelése szerint kirívóan okszerűtlen értékelés az első- és másodfokú ítéletben az emberi méltósághoz való jog és az önrendelkezéshez való jog megsértésének megállapítása és sérelemdíjfizetésre kötelezés iránt előterjesztett keresetének elévülésre hivatkozó elutasítása, ami a Pp. 279. § (1) bekezdésébe, 346. § (4) és (5) bekezdésébe, a Ptk. 6:22. § (2) bekezdésébe, 6:25. § (1) bekezdés c) pontjába és (2) bekezdésébe, 6:24. § (1) bekezdésébe, 2:42. § (2) bekezdésébe, 2:51. § (1) bekezdés a) pontjába, 2:52. § (1) bekezdésébe, a régi Ptk. 75. § (1) bekezdésébe, 76. §-ába, 84. § (1) bekezdés a) és e) pontjaiba ütközően jogszabálysértő.

[39] Hivatkozása szerint a keresetlevelet 2023. február 15-én nyújtotta be, a bírósági eljárásban történő igényérvényesítés pedig az elévülést megszakította. A jogerős ítélet 2018. február 15-én kelt, annak kézhezvételéig pedig az elévülés nyugodott, amely körülményre – a bíróságok ellentétes álláspontjával szemben – az eljárás során hivatkozott, hiszen nyilatkozatát tartalma szerint kellett volna figyelembe venni. Az elévülés nyugvását hivatalból kellett volna figyelembe venni, amely a Pp. 342. § (3) bekezdésének megsértését valósítja meg.

[40] A keresetben foglalt jogsértések érdemi elbírálásának hiánya az első- és másodfokú ítéletben akadályozta a fellebbezés indokolásának részletezését is.

[41] Kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedés volt az alperes bíróság részéről, hogy a 2015. október 28-ai tárgyaláson az eljárás félbeszakadását állapította meg a kirendelt törvényes képviselő bejelentéséig, mivel a Pp. 111. § (2) bekezdésének egyértelmű rendelkezése alapján a félbeszakadás csak akkor állapítható meg, ha nincs meghatalmazott, ugyanakkor a per tárgyát képező ügyben volt. Jogszabálysértő az is, hogy a 2013. december 9-ei pártfogó ügyvédi meghatalmazással eljáró ügyvéd eljárását nem fogadták el 2015. október 28-tól, a régi Pp. 311. § (1) bekezdése alapján ugyanis a gondnokság alá helyezés hatálya az ezt megállapító ítélet jogerőre emelkedését követő napon kezdődik, visszamenőlegesen azonban nem alkalmazható.

[42] Érvelése szerint a kár az eljárás elhúzódása, az eljárás ugyanis 4 év 7 hónapig tartott. Ezen időtartamon belül 1 év 9 hónap az alperesi bíróság kirívóan súlyos, jogszabálysértő eljárása miatt telt el. Köztudomásúnak tekintett hátránnyként kérte figyelembe venni az észszerű időn belül történő befejezéshez való jog megsértését, amelyet a sérelemdíj összegénél is értékelni kell. Az emberi méltóság megsértésére, az önrendelkezéshez való jog megsértésére vonatkozóan a kiszolgáltatottságot is kérte sérelemként, hátránnyként figyelembe venni.

[43] Az 500 000 forint iránti igény az eljárás tisztességes lefolytatásához való jog és a per észszerű időn belüli befejezéshez való jog megsértése miatt a régi Ptk. rendelkezései alapján a bíróságok nem bírálták el, amellyel megsértették a Pp. 341. § (1) bekezdését. Ezen igényre vonatkozóan kérte az elsőfokú ítélet kiegészítését is. Kifogásolta, hogy az első- és másodfokú ítéletben a tényállás hiányos, nem tartalmazza teljeskörűen a csatolt iratokat, bizonyítási indítványokat, ezek figyelmen kívül hagyását a bíróságok nem indokolták, amellyel megsértették a Pp. 279. § (1) bekezdését, valamint a 346. § (4) és (5) bekezdését is.

[44] Álláspontja szerint nem fogadható el, hogy az egymáshoz nem kapcsolódó, más bíróságokon folyt eljárások ügyiratainak egymáshoz csatolását ne szüntethette volna meg a bíróság, erre vonatkozóan ugyanakkor az első- és másodfokú ítélet nem tartalmaz jogszabályi hivatkozást. A 2024. december 2-ai tárgyaláson személyesen nem nyilatkozhatott a kért iratok beszerzése vonatkozásában, amely sérti a Pp. 191. § (4) bekezdését.

[45] Az elsőfokú bíróság a Pp. 622. § (1) bekezdés b) pontjába ütközően – a 2024. március 19-ei beadványában foglalt kérelme ellenére – nem rendelkezett arról, hogy a többletköltségre tekintettel a 2025. május 29-ére kitűzött tárgyalást elektronikus hírközlő hálózat útján tartsa meg. A távolság, az utazás miatt a személyes megjelenése számára nehézséget jelentett, azonban kérelmét a bíróság a 2024. március 25-ei végzésében elutasította.

[46] Hivatkozott arra is, hogy a 2024. május 24-ei beadványában az eljárás szabálytalansága miatt a Pp. 156. § (1) bekezdése alapján kifogást terjesztett elő és kérte az eljárás felfüggesztését. A 2024. május 29-ei tárgyalást megelőzően indítványozta a tárgyalás elhalasztását, amíg a kereset elbírálásához szükséges összes irat rendelkezésre áll, figyelemmel arra, hogy a Fővárosi Törvényszék valamennyi iratot nem tudta megküldeni. A Miskolcra Budapestre történő utazás jelentős többletköltséget, útiköltséget és ügyvédi munkadíjat jelentett számára. A kifogást ugyanakkor a bíróság 2024. július 17-ei végzésében 27. sorszám alatt elutasította.

[47] Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 160. § (2) bekezdését is, mert az előző tárgyalás óta keletkező iratot nem ismertette, ezért kérte a 2024. október 28-ai, majd a 2024. december 2-ai tárgyalási jegyzőkönyvek kijavítását és kiegészítését a Pp. 161. § (3)

bekezdése alapján, a másodfokú ítélet ugyanakkor erre vonatkozóan indokolást nem tartalmazott.

[48] A felperes a Ptk. 1:3. § (1) bekezdése, 1:5.§ (1) bekezdése, a Pp. 80. § -a, 81. § (1) és (2) bekezdései, 82. § (3) és (5) bekezdései, 86. § (2) bekezdése, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségekről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja, 3. § (1) bekezdés a) pontja, (2) és (4) bekezdései, 4. § (1) és (2) bekezdései, 6. §-a, 7. §-a, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) és (2) bekezdései, 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdései ismertetését követően azt sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíjjal összefüggő beadványait nem vette figyelembe. Kifogásolta, hogy a keresetlevele 2023. július 19-én történő benyújtására figyelemmel a perköltség megállapítására a 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet nem volt alkalmazható. Az alperes az általa érvényesíteni kívánt 311 150 forint összegű perköltség ügyvédi munkadíj összegét nem igazolta és a másodfokú ítélet sem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a 35 000 forint óradíj miért nem eltűzött. Mindezekre figyelemmel kérte a megállapított perköltség mérséklését.

[49] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását és a felperes felülvizsgálati eljárási költségben marasztalását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[50] A Kúria előrebocsátja, hogy az adott ügyben a Pp. 417. §-a és a 408. §-a nem zárja ki a felülvizsgálatot. A felperes a felülvizsgálat engedélyezése iránt szükségtelenül terjesztett elő kérelmet, ezért a Kúria következetes gyakorlata (Kúria Gfv.V.30.143/2023/6., Gfv.VI.30.177/2023/4., Gfv.VI.30.177/2023/4.) alapján mellőzte az engedélyezési kérelem elbírálását.

[51] A felülvizsgálati kérelem alaptalan az alábbiak szerint.

[52] A felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, hanem szigorú eljárási szabályok szerint lefolytatható rendkívüli perorvoslat, amelynek során a Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben eltérő voltát.

[53] A felülvizsgálati eljárás a fellebbezés alapján hozott jogerős bírósági határozat anyagi jogi vagy eljárásjogi jogkérdésben állított hibájának az orvoslására szolgáló rendkívüli perorvoslat. Nem vezethet eredményre az a felülvizsgálati kérelem, amely csupán általánosságban fogalmaz, a fél az általa helyesnek tartott jogi álláspontot nem fejti ki, jogi érveit nem ütközteti a jogerős ítélet indokolásával (Pfv.VI.20.844/2019/4., megjelent: BH2020.331., Pfv.IV.20.242/2023/6.)

[54] A Pp. 413. § (1) bekezdés *b)* pontja szerint a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi jogszabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja.

[55] A jogszabálysértés megjelölésének követelményrendszerét a Kúria jelen perben is irányadónak tekintett határozataiban már értelmezte (Jpe.I.60.009/2022/10. [61], Pfv.IV.20.998/2020/4., Pfv.V.20.917/2021/8., Gfv.VI.30.367/2021/6., Pfv.I.21.083/2019/12., Pfv.IV.20.035/2023/7.). A Pp. 413. § (1) bekezdésének alkalmazása tárgyában kimondta, hogy több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel, ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben. A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása megfelelő indokait is ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet többféle okból is támadja, vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a Pp. 413. § (1) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel [Kúria Gfv.VII.30.577/2016/6., megjelent: BH2017. 196.].

[56] A felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása, mert ezek határozzák meg a Kúria felülbírálati jogkörének tartalmi és perjogi kereteit. Érdemben ugyanis csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja.

[57] A Pp. 406. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet, és nem az elsőfokú bíróság ítélete (Kúria Pfv.III.21.631/2019/5., Pfv.III.20.088/2020/3.), ezért a felülvizsgálati kérelemben az azt előterjesztő félnek az álláspontja szerint a másodfokú bíróság által a jogerős ítélet meghozatalakor elkövetett jogszabálysértéseket kell megjelölnie [Kúria Pfv.V.20.797/2016/11. (BH 2017.232.)]. Mindezek alapján a Kúria nem vizsgálta (vizsgálhatta) a felperes felülvizsgálati kérelmében az elsőfokú eljárással összefüggésben állított jogsértéseket és érdemben a jogerős ítélettel szemben is csak azokat a jogszabálysértéseket vizsgálta és értékelte, amelyek tartalmazzák a megsértett jogszabályhely pontos megjelölését és a jogszabálysértés Pp. 413. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelő körülírását is.

[58] A felperes – a jogi képviselő bélyegzőlenyomatával és kézjeggyével ellátott, de túlnyomórésztben nem a perrendi szabályoknak megfelelő – felülvizsgálati kérelmében az eljáró bíróságok ítéletének jogszabálysértő jellegét állítva döntő részben a fellebbezésében hivatkozott jogszabálysértéseket ismételte meg anélkül, hogy figyelembe vette volna a jogerős ítélet érdemi döntését alátámasztó, valamint attól eltérő indokait. A felülvizsgálati kérelmében túlnyomórészt csupán látszólag tett eleget a Pp. 413. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott tartalmi követelményeknek.

[59] Mindezek alapján a Kúria – az állított elsőfokú eljárási szabálysértések mellett – nem vizsgálta a felülvizsgálati kérelmében a másodfokú eljárás tárgyában feltüntetett olyan jogszabályhelyeket sem, amelynek megsértését anélkül állította, hogy az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejtette volna. A felperes ugyanis nem adta elő, hogy a több oldalon felsorolt, állított eljárási szabálysértés hogyan, miként hatott ki az ügy érdemi eldöntésére, milyen tény- és jogállás megtételét akadályozta. Ennélfogva a felülvizsgálati eljárás során a felülvizsgálati kérelem említett hiányossága miatt nem volt vizsgálható a régi Ptk. 1.§-a, 339. § (1) bekezdése, 349. § (1) és (3) bekezdései, a régi Pp. 121.§ (1) és (2) bekezdései, 130. § (1) bekezdés j) pontja, 228. § (1) bekezdése, a Ptk. 6: 518-520. §-ai, 6:548- 549. §-ai, a Pp. 110. §

(2) és (3) bekezdései, 115. §-a, 179. § (2) bekezdése, 183. § (1) bekezdése, 191. § (3) és (4) bekezdései, 202. § (1) bekezdése, 214. § (1) bekezdése, 230. § (1) bekezdése, 233. § (1) bekezdése, 266. § (2) és (4) bekezdése, 267. §-a, 268. § (1) és (2) bekezdései, 276. § (1) bekezdése, 322. § (1) bekezdése, 341. § (1) bekezdése, 342. § (3) bekezdése, 369. § (1)-(4) bekezdései, 370. § (4) bekezdése, 381. §-a, 383. § (2)-(4) bekezdései, valamint a 384. § (2) bekezdése.

[60] A felperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt és a fentiek szerint figyelembe vehető jogszabálysértéseket a Kúria a felperes által meghatározott sorrendtől eltérően bírálta el és elsőként azokat az eljárási szabálysértést vizsgálta, amelyek állítása szerint kihatottak az ügy érdemi eldöntésére. A Pp. 424. § (1) – (3) bekezdése értelmében ugyanis, eredményes felülvizsgálat alapja az eljárásjogi szabálysértésre hivatkozás csak akkor lehet, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.

[61] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog része a pártatlanság követelménye, amely az eljárásban részt vevő személyekkel szembeni előítéletmentes, elfogulatlan eljárás követelményét jeleníti meg {3353/2024. (X. 8.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.), Indokolás [55]}. A pártatlanság követelményének van egy szubjektív, a bíró magatartásában rejlő és egy objektív, a szabályozásban megnyilvánuló követelménye {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [48]; 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [38]}. A pártatlanság követelménye értelmében el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében {Abh., Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében a törvény által felállított bíróság függetlensége és pártatlansága egy olyan általános jogelv, amely a legalapvetőbb emberi jogok közé tartozik {lásd például: 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [25]; 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [38]}. Független és pártatlan bíráskodás hiányában az egyéni jogok érvényesítése szenved csorbát. Mindebből következik, hogy a tisztességes bírósági tárgyalás követelményrendszerének szerves részét alkotó függetlenség és pártatlanság a demokratikus jogállamokban feltétlen érvényesülést kívánó alkotmányos igényként jelentkezik {23/2024. (XII. 23.) AB határozat, Indokolás [24], 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [28]; lásd erről még: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]; 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [38]}.

[62] A felperes a felülvizsgálati kérelmében megalapozatlanul sérelmezte név1 eljárásból történő kizárásának mellőzését, és megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy az érintett bíró által meghozott ítélet részbeni megváltoztatása és a felperes által ellentmondásosnak ítélt indokolása megalapozta a Pp. 12. § f) pontján alapuló elfogultság megállapíthatóságát. A Fővárosi Ítéltábla a 2025. október 9-én meghozott Pk.25.764/2025/2. számú végzésében helytállóan állapította meg, hogy önmagában szakmai hibára kizárás nem alapítható, mert az annak valósága esetén sem alkalmas olyan következtetés levonására, hogy a bírótól az ügy tárgyilagos megítélése elfogultság miatt nem várható el.

[63] Alaptalan a felperes név2 bíró ellen bejelentett elfogultsági kifogása is. Az érintett bíró nem minősült a Pp. 12. § b) pontja szerinti fél (alperes) képviselőjének, az adott bíróságon korábban fennállt bírói szolgálati jogviszonya pedig – egyéb körülmény hiányában. nem ad alapot az elfogultság megállapítására.

[64] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet valamennyi indokával összefüggésben állította a Pp. 279. § (1) bekezdésének megsértését, annak kifejtésével azonban – a terjedelmes és csak részben összefüggő hivatkozásokat tartalmazó felülvizsgálati kérelme ellenére – adós maradt, hogy mely bizonyítékok mérlegelésének hibája konkrétan miért olyan kirívó, ami a jogerős ítélet hatályon kívül helyezéséhez vezethet. A felperes – tartalma szerint – ténylegesen nem a bizonyítás eredményének mérlegelését, hanem az eljárási bíróságok jogértelmezését és az ezen alapuló érdemi döntését sérelmezte, emiatt a

felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 279. § (1) bekezdését. Annak eldöntése ugyanis, hogy a megállapított tények a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogának és személyiségi jogának megsértését okozták-e, nem a bizonyítékok mérlegelésével, hitelt érdemlőségével, jelentőségével összefüggő, hanem a kereset jogalapjaként megjelölt jogszabályokat érintő anyagi jogi kérdés.

[65] A felperes a felülvizsgálati kérelmében számos helyen állította, hogy az eljáró bíróság az anyagi pervezetési kötelezettségének nem tett eleget. E körben azonban csupán arra hivatkozott, hogy az általa felsorolt anyagi jogi jogszabályok eltérő értelmezéséről az első- és másodfokú bíróság nem tájékoztatta, ugyanakkor azt nem indokolta meg, hogy az általa megjelölt jogszabálysértés [Pp. 237. § (3) és (4) bekezdés] miként hatott ki az ügy érdemére, ezért a Kúria e kérdés érdemi vizsgálatát mellőzte.

[66] A felperes a felülvizsgálati kérelmében több helyen állította az egyes keresetei tárgyában a Pp. 279. § (1) bekezdésének a megsértését.

[67] A Kúria a Pp. 279. § (1) bekezdésének sérelmére alapított felülvizsgálati kérelemmel összefüggésben elsődlegesen rámutat arra, hogy a felperes már a fellebbezésében vitatta az elsőfokú bíróság ítéletének ténymegállapításait, azokat okszerűtlennek és a periratokkal összhangban nem állónak nevezte. A felülvizsgálati kérelmében viszont az e jogszabály megsértésére történő általános jellegű hivatkozása nem áll összhangban a fellebbezésének további indokaival: érdemben ugyanis nem az ítéleti tényállást tette vitássá, és nem a bizonyítás eredményének mérlegelése alapján történt megállapítások helyességét vonta kétségbe, hanem a megállapított tényekből levont, a keresetek elutasításához vezető jogi következtetések téves voltát állította.

[68] A felperes megalapozatlanul állította a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésének a megsértését.

[69] Az Alkotmánybíróság iránymutatása szerint a bírói döntéseket a konkrét ügy körülményeit figyelembe vevő módon, kellő alapossággal és részletességgel kell megindokolni. A „kellő alaposság” mércéje alapvetően azt jelenti, hogy a bíróság döntésének az ügy érdeme szempontjából releváns, az ügyben választ kívánó kérdésekre kell kiterjednie. Az indokolási kötelezettség a döntés érdeme szempontjából lényeges körülmények megfelelő indokokkal történő alátámasztását követeli meg {3127/2019. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [44]; 3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [34]; 3169/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [32]; 28/2019. (XI. 4.) AB határozat, Indokolás [85]; 3330/2020. (VIII. 5.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az indokolt döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [31]}. A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mennyiségű érvrendszer bemutatása, az indokolásnak az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie {3343/2024. (IX.23.) AB határozat, Indokolás [28]26/2020. (XII. 2.) AB határozat, Indokolás [22]}. Az indokolt bírói döntéshez való jog azt a kötelezettséget támasztja az eljáró bírósággal szemben, hogy az indokolás az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre terjedjen ki {3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31], megerősítve 3196/2022. (IV. 29.) AB határozat, Indokolás [36]}.

[70] A Kúriának az Alkotmánybíróság szempontrendszere alapján kialakított jogértelmezése szerint a döntés alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel kell bemutatni, amelynek terjedelmét és mélységét az adott döntés természete és az ügy egyedi körülményei határozzák meg figyelemmel arra is, hogy az indokolás hiánya vagy fogyatékossága a fél világosan és pontosan körülírt kérdését érinti-e. Minimális elvárás, hogy a bíróság a feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal

megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon, amellyel kapcsolatban figyelembe kell venni a jogvita természetét, az eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket. A döntés indokolásának nem kell kiterjednie minden egyes részletre, de ki kell térnie az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre {Kúria Pfv.III.20.456/2024/4. [46]}. Az ítélet indokolásából annak kell kitűnnie, hogy a bíróság döntését mire alapította. Az ügy eldöntése szempontjából jelentős kérdésekre kiterjedő indokolással a bíróság eleget tesz jogszabályi kötelezettségének (Kúria Pfv.I.20.399/2022/5.). Nem jelenti az említett kötelezettség megsértését, ha a jogerős ítélet külön nem tér ki a fél által felhozott valamennyi érvre, elegendő a bíróság mérlegelési szempontjait és jogi álláspontját tartalmaznia (Kúria Pfv.III.20.737/2019/4., Pfv.III.21.115/2020/6.). A hatályon kívül helyezést és az eljárás megismétlését az indokolási kötelezettség megsértése kizárólag akkor indokolja, ha az adott ügyben a jogerős határozat alapján nem állapítható meg, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését mi okból változtatta meg és ezért az érdemi határozat nem bírálható felül (Kúria Pfv.IV.20.857/2022/10.).

[71] A Kúria megítélése szerint a jogerős ítélet indokolása megfelel a fenti követelményeknek. A másodfokú bíróság ítéletének indokolása [55] pontjában utalt arra, hogy – mivel az elsőfokú bíróság ítéletének indokaival túlnyomórészt egyetértett – a Pp. 386. § (4) bekezdésének második mondatában foglalt felhatalmazás alapján erre csupán visszautalt.

[72] A tisztességes eljáráshoz és a per észszerű határidőn belül történő befejezéséhez való jog megsértése miatt előterjesztett igény elévülését a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérően ítélte meg és a jogerős ítélete [57] pontjában megállapította, hogy az alapul szolgáló magánjogi jogviszony a jogerős ítélet meghozatalakor, azaz 2018. február 15-én jött létre, így a felperes a keresetét az öt éves elévülési időn belül terjesztette elő. Ebből következően minden alapot nélkülöz a felperes e személyiségi jogsértés elévülésének megállapítását panaszoló felülvizsgálati érvelése.

[73] A Kúria álláspontja szerint a perben releváns jogkérdés az volt, hogy a felperes által érvényesített követelésre alkalmazható volt-e a régi Pp. 2014. március 15-étől 2017. december 31-éig hatályos 2. § (3) bekezdésének azon fordulata, hogy „ha az (1) bekezdésben foglaltak teljesítésének elmulasztásából eredően a fél kárt is szenved és az a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható, a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint követelheti a jogsértőtől a kárának megtérítését” és ennek alapján érvényesítheti-e az alperessel szemben a per észszerű időn belül történő befejezésének követelménye megsértéséből eredő vagyoni kárát.

[74] Tényszerűen megállapítható, hogy az előzményi per olyan időben indult (2013. július 10-én), amikor a régi Pp. előző bekezdés szerinti időállapota még nem volt hatályban és olyan időpontban zárult le (2018. február 15.) , amikor már a régi Pp. egésze sem volt hatályos, hiszen az 2017. december 31-ével hatályát veszítette. A jogalkotó pedig a 2022. január 1-jén hatályba lépett, a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) rendelkezéseivel pótolta a régi Pp. 2. § (3) bekezdésében szabályozott igényérvényesítési lehetőséget.

[75] Hangsúlyozandó, hogy mind a régi Pp. 2. § (3) bekezdése, mind a Pevtv. által szabályozott jogkövetkezmény az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 6. cikkében foglalt követelmény és az Alaptörvény 28. cikke végrehajtására szolgál, ilyen értelemben egy alapjogi kötelezettség érvényesülését biztosították, illetve biztosítják. A per észszerű időn belüli

befejezésének kötelezettségeit sértő bírósági eljárás nem minősül személyiségi jogot sértő magatartásnak. A jogalkotó a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos sérelmet – mint az igazságszolgáltatás egyik alapelvének megsértését – kiemelte a bírósági jogkörben okozott kár általános szabályai alól {régi Ptk. 339. § (1) bekezdés, 349. § (1) és (3) bekezdés, Ptk.6:519. §, 6:549. §} és kártérítési felelősségi alapként önállóan nevesítette a régi Pp. 2. §-ának (3) bekezdésében. A felelősségi tényállás önálló nevesítésének és nem anyagi jogi, hanem eljárási jogszabályba való elhelyezésének jogpolitikai indoka volt: az eljárási alapjogok sérelmének szabályozása, az egyes ágazati eljárási szabályrendszerek sajátosságaihoz igazodóan eltérő lehet. Ezért nem terjedt ki a Pevtv. tárgyi hatálya sem valamennyi bírósági eljárásra, csak a polgári peres eljárásokra. Ennek a törvénynek a megalkotásával pedig a jogalkotó az alapjogi sérelem kompenzálására önálló jogkövetkezményt határozott meg vagyoni elégtétel néven, hogy ezt a vagyoni kompenzációt még a Ptk. által szabályozott kártalanítás, kártérítés, sérelemdíj jogintézményeitől is elhatárolja. A Pevtv. hatályba lépését megelőzően a régi Pp. 2. § (3) bekezdésének 2014. március 15-től hatályos szövege is az (1) bekezdésben foglaltak teljesítésének elmulasztása esetére rendelte alkalmazni a Ptk. sérelemdíjra, illetve kártérítésre vonatkozó rendelkezéseit. Az (1) bekezdés alkalmazhatósága hiányában a (3) bekezdés alkalmazásának sincs helye. A Ptké. 54. §-a pedig nem szól a régi Pp. 2. § (1) bekezdésének alkalmazhatóságáról. A régi Pp. 2. §-ának (1) bekezdése ugyanis nem kárfelelősségi alakzatot szabályozott, hanem a polgári perben eljáró bíróság feladatait határozta meg. Ekként nem tekinthető olyan anyagi jogi jogszabálynak, amelyre a Ptké. vonatkoztatható lenne. A régi Pp. hatályvesztése és a Pevtv. hatályba lépése közötti időre a per alapját képező előzményi ügghöz hasonló esetekben joghézagossá állt elő, ami alkalmazható jogszabály hiányában nem tölthető ki a jogalkalmazás során.

[76] A Ptké. 54. §-a szerint a Ptk. szerződésen kívül okozott kárért való felelőssége, valamint a kártalanításra vonatkozó rendelkezései a hatályba lépését követően tanúsított károkozó magatartás – ide értve a mulasztást is – esetén kell alkalmazni. A Ptk. hatályba lépése előtt megkezdődött folyamatosan tanúsított károkozó magatartásra akkor is a Ptk. hatályba lépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni, ha a károkozó magatartás befejezése, illetve a károk bekövetkezése a Ptk. hatályba lépése utáni időpontra esik. E rendelkezés nem szól arról, hogy a régi Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti kár mikor tekinthető bekövetkezettnek, e rendelkezés nem teremt jogalapot a felperes igényének a régi Pp. 2014. március 15. napja utáni szövegváltozata szerinti érvényesíthetőségére.

[77] A BH 2021. 42. számú döntés (39) bekezdése szerint „a Jat. 15. § (1) bekezdés a) pontja és a (2) bekezdés a) pontja alapján a régi Pp. 2. § (3) bekezdés alkalmazandósága körében is abból kell kiindulni, hogy mikor jön létre az igényt megalapozó jogviszony. A polgári per mint a magánjogi jogviták elbírálását szolgáló közjogi jogviszony kétpólusú jogviszonyként létrejön a keresetlevél benyújtásával, ami három pólusú jogviszonnyá válik a perindítás hatályainak beálltával, a kereset közlésével. A régi Pp. 2. § (3) bekezdésén alapuló igényérvényesítés azonban nem a per közjogi jogviszonyán alapul, hanem a közjogi jogviszony keretében a bíróság részéről elkövetett alapjogsértéssel létrejött magánjogi jogviszonyon. Ha a fél az igényét az észszerű időn belül történő befejezéshez való alapvető jogának sérelmére alapítja, úgy ekkor a keresetlevél benyújtásával a jogerős ítélet meghozataláig terjedő időtartamot az eljárás egészének tartamát kell vizsgálni annak körében, hogy az alapjogsértés megvalósult-e (BH 2013.45., BDT2008.1811.). A felperes igényérvényesítése alapjául szolgáló jogviszony (az alapjogsértés) létrejöttének időpontja ezért a jogerős ítélet meghozatalának napja”.

[78] A Kúria ezen döntésben alkalmazott levezetéstől nem kíván eltérni. Ez pedig annyit jelent, hogy a felperes alapjogi sérelme 2018. február 15-én valósult meg, amely időpontban a

régi Pp. 2. § (3) bekezdése már sem a 2014. március 15. napja előtti, sem utáni szövegváltozata alapján nem volt hatályban, így az nem volt alkalmazható, ez alapján a felperes keresete nem teljesíthető.

[79] Az eljáró bíróságok egyezően és helytállóan állapították meg, hogy a felperes bírósági jogkörben okozott kár miatt érvényesített igénye elévült. A felperes az igényét a keresetlevélét idézés kibocsátása nélküli elutasító 2014. április 2-án meghozott 10.P.23.624/2013/13. számú végzésére hivatkozott, amelyet a másodfokú bíróság megváltoztatott és a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítását mellőzte, ezért 2015. január 1-jéig az eljárás időtartama szükségtelenül telt. Az eljárás elhúzódása okaként jelölte meg továbbá, hogy az alperes 2015. október 28-án hozott 10.P.20.578/2015/31. számú végzésében a régi Pp. 111. § (2) bekezdésébe ütközően döntött az eljárás félbeszakadásáról, ezért a 2016. október 26-án tartott tárgyalásig két év szükségtelenül telt az eljárás időtartama. A Ptk. 6:22. § (1) bekezdésében írt ötéves elévülési határidő az állított károkozás befejezésével kezdődik, azaz az idézés kibocsátása nélküli elutasítás mellőzéséről szóló végzés 2015. január 1-jei kézbesítésétől, illetve az eljárás félbeszakadását követően megtartott 2016. október 26-án megtartott tárgyalástól, amelyhez képest ugyanakkor a keresetlevél benyújtásáig (2023. február 15-ig) az ötéves határidő eltelt, azaz a követelés a Ptk. 6:23. § (1) bekezdése értelmében már bírósági eljárásban nem érvényesíthető.

[80] A Ptk. 6:22. § (1) és (2) bekezdése szerint, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a követelések öt év alatt évülnek el, az elévülés a követelés esedékessé válásakor kezdődik.

[81] Az elévülés jogpolitikai indoka az, hogyha a jogosult hosszabb időn keresztül nem tesz lépéseket annak érdekében, hogy igényét érvényesítse, akkor ebből az következik, hogy a jogosultnak a teljesítéshez való érdeke csökkent, vagy éppenséggel megszűnt, ezért már nem szükséges állami segédletet biztosítani a kikényszerítéshez. A további indok az is, hogy az idő múlásával egyre nehezebbé válik a bizonyítás, ami kétségesse teszi az állami beavatkozás indokoltságát, megalapozottságát [Kúria Pfv.IV.20.976/2023/6.]. A személyiségi jogsértésre alapított igény elévüléséről jogsértésenként, az azokhoz kapcsolódóan állított hátrány figyelembevételével kell állást foglalni [Pfv.IV.20.086/2022/6.].

[82] A Kúria álláspontja szerint az eljáró bíróságok az emberi méltóság megsértésének megállapítására irányuló igény elévülését érdemben helyesen állapították meg. A felperes ezen igényét az eljárás 2015. október 28. és 2016. október 26. között – a felperes által – szükségtelennek ítélt félbeszakadására alapította. A folyamatos jogsérelem tehát 2016. október 26-án befejeződött, a felperes az igényét azonban csak a jogerős ítélet kézhezvételét követően érvényesíthette, amely 2018. február 15-én következett be. Ezen időpontig tehát az elévülés a Ptk. 6:24. § (1) bekezdése alapján nyugodott, azonban a 2016. október 26-tól eltelt időt is figyelembe véve az elévülésből kevesebb mint 1 év állt rendelkezésére, így igényét a Ptk. 6:24. § (2) bekezdése alapján 2019. február 15-éig érvényesíthette volna. A jelen per megindítására azonban csak 2023. február hónapban került sor, amely időpontra a felperes igénye elévült.

[83] A felperes a felülvizsgálati kérelmében érdemben is megalapozatlanul sérelmezte a pártfogó ügyvédi meghatalmazás figyelmen kívül hagyását és a gondnokság alá helyezését követően megállapított eljárás félbeszakadását is. A jogvita elbírálása szempontjából lényeges kérdésnek minősül, hogy a keresetben megjelölt jogsértés egyáltalán alkalmas volt-e az állított személyiségi jogok megsértésére. A következetes bírói gyakorlat szerint a személyiségi jogok megsértése önmagában az eljárási szabálysértések, ügyintézési késedelmek, az eljárás elhúzódása, vagy ezekhez hasonló mulasztások miatt többlettényállás hiányában nem állapítható meg (Kúria Pfv.IV.21.469/2017/2., Pfv.IV.20.611/2024/7.). Közhatalmi jogviszonyban bekövetkezett személyiségi jogi sérelemre hivatkozás esetén azt kell vizsgálni, hogy az adott közjogi norma a sérelmezett magatartást megengedi-e,

jogszerűnek tartja-e, és a magatartás csak akkor sérti a személyiségi jogot, ha a közhatalmi szerv egyértelműen, nyilvánvalóan jogellenesen, vagy az adott jogszabály által biztosított jogokkal súlyosan visszaélve jár el, és ez egyben az érintett személy személyiségének lényegét sérti (Pfv.IV.20.971/2024/4.). A személyiségi jogsértés megvalósulásához szükséges többlettényállási elem az előzményi perben nem merült fel, erre a felperes sem hivatkozott. Az eljárási szabálysértések egyike sem felelt meg annak a követelménynek, hogy azok a felperes személyiségének lényegét alkotó ismérvek ellen irányultak volna.

[84] A felperes gondnokság alá helyezése éppen annak megakadályozását célozta, hogy önállóan ne indíthasson közigazgatási vagy bírósági eljárást, ezen a területen kifejtett tevékenysége kontroll alá kerüljön, az adott jogintézmény alkalmazása ebből a szempontból a felperes jogainak megóvását szolgálta. Mindezek alapján nem állapítható meg, hogy az irányadó jogszabályokat szándékosan, kifejezetten a felperest támadva sértette volna meg az alperes, a „személye elleni célzatos támadás” nem áll fenn. Következésképpen az állított személyiségi jogsértés mint a kereset teljesíthetőségének a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontjában és 2:52. § (1) bekezdésében is megkövetelt feltétele hiányzik.

[85] A felperes a felülvizsgálati kérelmében több eljárási jogszabálysértést is sérelmezett, így a más bíróságokon folyt eljárások ügyiratainak csatolásának megszüntetése hiányát. A Pp. 622. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak szerint a fél táv meghallgatás útján történő meghallgatásának mellőzését, a Pp. 156. § (1) bekezdése alapján a 2024. május 24-ei beadványában indítványozott eljárás felfüggesztésének mellőzését, a jegyzőkönyv tényleges tartalmának hiányát, a jegyzőkönyv kijavítása és kiegészítése iránti kérelmeinek elutasítását, amely sérelmek vonatkozásában ugyanakkor nem adta elő, hogy ez miként befolyásolta a per érdemi elbírálását, a meghozott érdemi döntésre hogyan hatott ki, ezért kérelmeit a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.

[86] A felperes kellő alap nélkül sérelmezte a másodfokú eljárásban a pernyertes alperes részére megállapított perköltség összegét is.

[87] A felperes fellebbezésének beadási időpontjára figyelemmel a perköltség összegét a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2.§-a alapján. Ítéletének indokolásában megalapozottan hivatkozott arra, hogy a piaci viszonyok figyelembevételével a 35.000 Ft óradíj önmagában nem minősül eltúlzottnak. Az előfokú ítélet és a fellebbezés terjedelmére (12 oldal), és annak áttanulmányozására, valamint a 3 oldal terjedelmű ellenkérelem elkészítésére felszámított 7 munkaóra nem tekinthető eltúlzottnak, ezért a felperes felülvizsgálati kérelme e körben is megalapozatlan volt.

[88] Mindezekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a másodfokú bíróság nem sértette meg a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[89] A bíróság ítéletének indokolásából annak kell kitűnnie, hogy a döntését mire alapította. Az ügy eldöntése szempontjából jelentős kérdésekre kiterjedő indokolással a bíróság eleget tesz jogszabályi kötelezettségének. Nem jelenti az indokolási kötelezettség megsértését, ha a jogerős ítélet külön nem tér ki a fél által felhozott valamennyi érvre, a határozatnak elegendő a bíróság mérlegelési szempontjait és jogi álláspontját tartalmaznia.

Záró rész

[90] A felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, az alperes a felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles.

[91] A felperes személyes költségmentessége folytán a meg nem fizetett illeték az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerint számított felülvizsgálati eljárási illetéke a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[92] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[93] Az ítélet ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2026. június 17.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró